

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Освітньо-професійна програма

ФІЛОСОФІЯ

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань 03 – гуманітарні науки
Спеціальність 033 – Філософія

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна
29.05.2023 року,
протокол № *9*

Введено в дію з 2023/2024 навчального
року наказом від

01.06.2023 р. № *0114-1/2024*

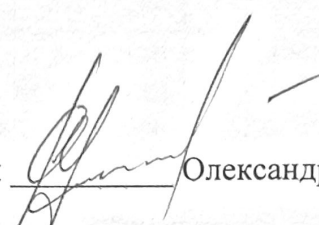
Проректор з науково-педагогічної
роботи
Олександр ГОЛОВКО

Харків 2023 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«ФІЛОСОФІЯ»

Освітню програму розглянуто та схвалено:

1. Науково-методичною радою Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, протокол № 8 від 16.05.2023 р.

Голова науково-методичної ради,
проректор з науково-педагогічної роботи Олександр ГОЛОВКО

2. Вченою радою філософського факультету, протокол № 4 від 24.03.2023р.
Голова вченої ради факультету

 Іван КАРПЕНКО

3. Науково-методичною комісією філософського факультету, протокол № 7 від 23.03.2023 р.

Голова науково-методичної комісії факультету Сергій ГОЛІКОВ

4. Кафедрою теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада протокол № 8 від 16.03.2023 р.

Завідувач кафедри,
доктор філософських наук, доцент Олег ПЕРЕПЕЛИЦЯ

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади	Науковий ступінь, вчене звання
Керівник робочої групи – гарант освітньої програми		
Прокопенко В.В.	професор кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада	д. філос. н., професор
Члени робочої групи		
Голіков С.О.	доцент кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада	к. філос. н., доцент
Карпенко І.В.	декан філософського факультету	д. філос. н., професор
Перепелиця О.М.	завідувач кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада	д. філос. н., доцент

До проєктування освітньої програми долучені:

Представники роботодавців: Газнюк Л. М., д. філос. н., професор, завідувач кафедри гуманітарних наук Харківської державної академії фізичної культури; Толстов І.В., к. філос. н., доцент, завідувач кафедри філософії та соціології Українського державного університету залізничного транспорту.

При розробці проєкту Програми враховані вимоги:

Стандарту вищої освіти спеціальності 033 «Філософія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 04.03.2020 року № 370.

1. Профіль освітньої програми

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна Філософський факультет
Офіційна назва програми	Філософія Philosophy
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Кваліфікація, що присвоюється	Бакалавр філософії
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію НД № 2189503, відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 16 червня 2016 р., протокол № 121 (наказ МОН України від 21.06.2016 №79-А. Термін дії сертифіката до 1 липня 2026 р.
Цикл/рівень	НРК України - 6 рівень, EQF LLL - 6 рівень, FQ – ENEA – перший цикл
Передумови	Атестат про повну загальну середню освіту, сертифікати ЗНО
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	до 30.06.2027 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Інформаційний пакет на сайті: http://philosophy.karazin.ua/
2 - Мета освітньої програми	
Мета програми	Підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері філософії та гуманітаристики, застосовувати теорії і методи філософії для здійснення науково-педагогічної та консультативно-методичної професійної діяльності у галузі філософії.
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	03 – Гуманітарні науки 033 - Філософія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма. Орієнтує на підготовку до організації та здійснення науково-дослідницької діяльності в галузі філософії, організаційно-навчальної та викладацької діяльності з філософських дисциплін в закладах загальної середньої освіти, професійно-технічних навчальних закладах та коледжах, консультативної діяльності з соціально-

	політичних, етичних, естетичних, релігійних питань у партіях та інших громадських організаціях.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Комбінована програма поєднує загальну освіту та професійну підготовку в області філософії з спеціальною підготовкою, що фокусується на більш глибокому розумінні засад і розвитку філософії, філософських ідей, понять, категорій, теорій, концепцій, принципів, методів, специфіки філософських дисциплін, зокрема, етики, естетики, логіки, філософії політики, права, культури тощо. Ключові слова: філософія, історія філософії, філософські дисципліни.
Особливості програми	поглиблене вивчення історії філософії, філософських дисциплін, теоретичних засад наукового пізнання, формування навичок міжособистісного спілкування.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр з філософії може працювати в науковій, організаційно-управлінській та освітній галузях на викладацьких та інших посадах у закладах загальної ЗВО 1-2 рівня акредитації середньої освіти, консультантом зі світоглядних, філософських, релігійних, етичних питань в суспільних організаціях. Зокрема: 3340 – викладач-стажист, асистент вчителя, лаборант (освіта); 3491 – лаборант наукового підрозділу.
Подальше навчання	Магістерські програми в галузі 03 – Гуманітарні науки, зокрема за спеціальністю 033 - Філософія.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання на основі першоджерел, рефлексивне навчання.
Оцінювання	Письмові екзамени, заліки, практика, есе, реферати, презентації, курсові роботи, захист кваліфікаційної роботи. Оцінювання досягнень студентів: чотирирівнева (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), дворівнева (зараховано/незараховано); 100-бальна.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі філософії та гуманітаристики або у процесі навчання, що передбачає застосування філософських теорій та методів і характеризується комплексністю та

<p>Загальні компетентності</p>	<p>невизначеністю умов.</p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК7.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК8. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК10. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності</p> <p>ЗК12. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Фахові компетентності</p>	<p>ФК1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.</p> <p>ФК2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.</p> <p>ФК3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.</p> <p>ФК4. Усвідомлення особливостей і місця</p>

	<p>вітчизняної інтелектуально-філософської традиції у світовій.</p> <p>ФК5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.</p> <p>ФК6. Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.</p> <p>ФК7. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.</p> <p>ФК8. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>ФК9. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи.</p> <p>ФК10. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.</p> <p>ФК11. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.</p> <p>ФК12. Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності.</p> <p>ФК13. Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.</p> <p>ФК14. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.</p> <p>ФК15. Здатність реферування і анотування наукової та філософської літератури (у тому числі іноземною мовою).</p> <p>ФК16. Здатність використовувати знання методик організації та здійснення навчального процесу, застосовувати їх у педагогічній діяльності.</p> <p>ФК17. Здатність планувати, організувати та проводити культурно-виховну роботу, усвідомлюючи сенс філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.</p> <p>ФК18. Здатність використовувати базові філософські, гуманітарні знання в процесі консультування із суспільно-політичних, етичних, ідеологічних проблем..</p>
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання	<p>ПРН1. Розуміти сенс філософії, її місце в системі культури.</p> <p>ПРН2. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію.</p>

ПРН3. Знати основні етапи, напрямки в історії світової та вітчизняної філософії.

ПРН4. Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики.

ПРН5. Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН6. Мати обізнаність щодо основних напрямів, тенденцій, проблематики сучасної філософії.

ПРН7. Розуміти сучасну наукову картину світу, її основні проблеми та суперечності.

ПРН8. Мати обізнаність у головних філософських методах і підходах, розуміти етико-практичну значущість філософського знання.

ПРН9. Мати навички написання філософських текстів.

ПРН10. Мати навички реферування, систематизованого огляду та порівняльного аналізу філософської та загальнонаукової літератури.

ПРН11. Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

ПРН12. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

ПРН13. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.

ПРН14. Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері професійної діяльності або навчання.

ПРН15. Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності.

ПРН16. Вміти застосовувати загально-гуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.

ПРН17. Мати навички участі в наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.

ПРН18. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН19. Мати навички підготовки навчально-методичного забезпечення учбового процесу,

	<p>проведення лекційних та семінарських занять з філософських дисциплін, організації самостійної роботи студентів.</p> <p>ПРН20. Бути спроможним до організації та проведення заходів культурно-вихованого спрямування, пропагування та популяризації досягнень сучасної філософської думки серед різних соціально-професійних верств населення.</p> <p>ПРН21. Бути спроможним до критичної оцінки і прогнозування суспільно-політичних і культурних подій і явищ на підставі належного обсягу соціально-гуманітарних і професійно-філософських знань, надання консультативних послуг державним установам та громадським організаціям.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<p>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</p>	<p>Навчальний процес за спеціальністю 033 Філософія забезпечують 60 науково-педагогічних працівників, які працюють на 24 кафедрах Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна</p> <p>Випусковою кафедрою за освітньо-професійною програмою є кафедра теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада, на якій працює 6 докторів наук, професорів, 14 кандидатів наук, доцентів. Всі науково-педагогічні працівники, задіяні до викладання професійно-орієнтованих дисциплін, мають наукові ступені за спеціальністю.</p>
<p>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</p>	<p>У навчальному процесі використовуються приміщення за адресою: площа Свободи, 6, а саме: приміщення кафедр, 17 аудиторій (з них 5 потокових), навчально-методичний кабінет, кабінет для проведення лекційних занять та конференцій, кабінет для проведення практикуму з оздоровчих технологій, 4 комп'ютерні класи. Усі комп'ютери мають доступ до мережі INTERNET.</p> <p>Випускаюча кафедра - кафедра теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада займає 3 окремих приміщення у корпусі ХНУ (м. Свободи, 6).</p>
<p>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</p>	<p>Інформаційне забезпечення здійснюється на базі Центральної наукової бібліотеки (ЦНБ) Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, фонд якої складає понад 3 400 000 примірників, у т. ч. наукової літератури – понад 1 760 000, навчальної – біля 1 150 000, художньої –</p>

	<p>близько 400 000; більше 700 000 видань зарубіжної літератури.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення підготовки за освітньо-професійною програмою складається з: програм навчальних дисциплін та програм практик, текстів (презентацій) лекцій, навчально-методичних матеріалів до проведення семінарських, практичних занять, самостійної роботи, завдань поточного та підсумкового контролю, методичних вказівок до виконання контрольних робіт (в т. ч. на електронних носіях). В навчальному процесі в усіх курсах фахової підготовки широко застосовуються мультимедійні засоби навчання. Забезпеченість навчально-методичною літературою дорівнює 100%.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	відповідно до Положення про порядок реалізації учасниками освітнього процесу Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна права на академічну мобільність
Міжнародна кредитна мобільність	відповідно до Положення про порядок реалізації учасниками освітнього процесу Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна права на академічну мобільність
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачено.

2. Перелік компонент освітньо-професійної /наукової програми та їх логічна послідовність

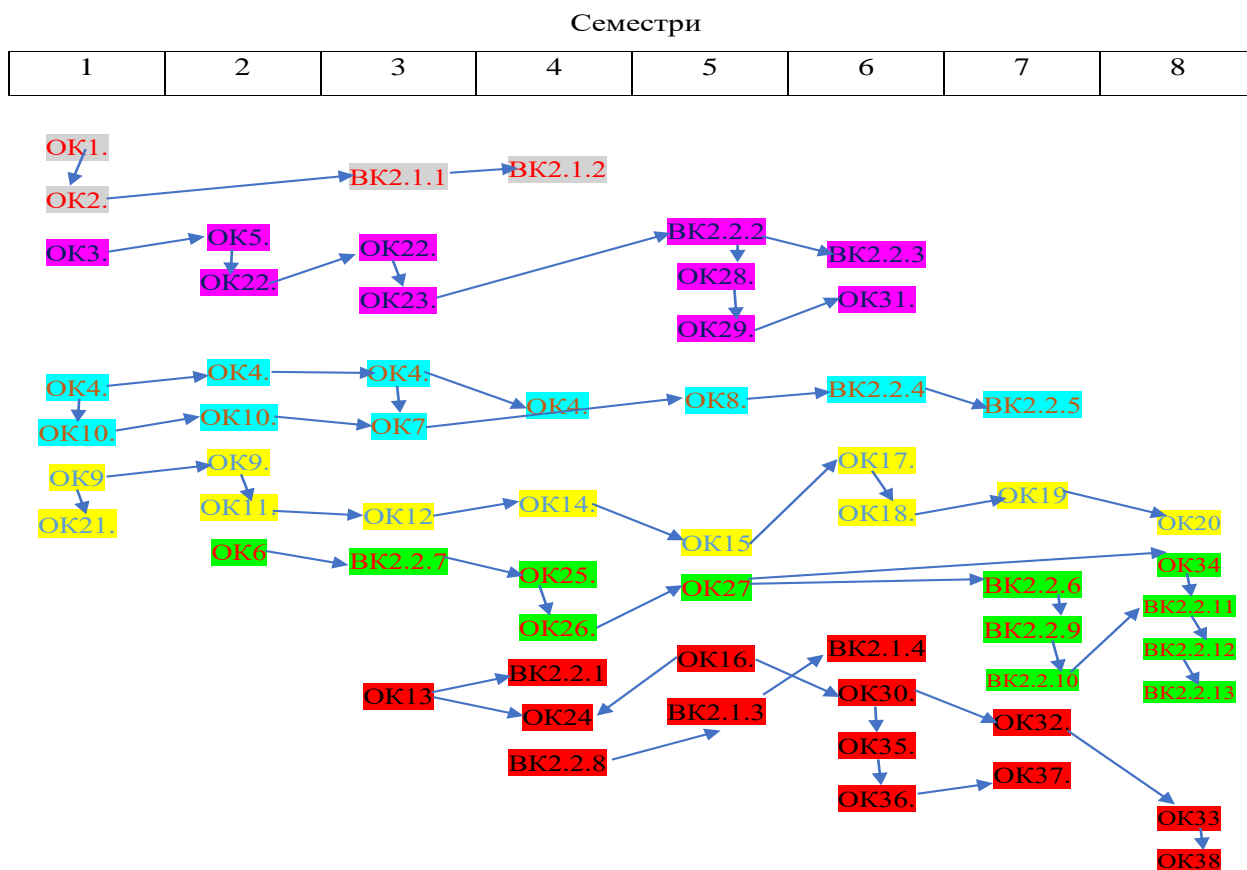
2.1 Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК1.	Історія України	3	екзамен
ОК2.	Історія української культури	5	екзамен
ОК3.	Культурологія	5	екзамен
ОК4.	Іноземна мова	8	екзамен
ОК5.	Соціологія	4	залік
ОК6.	Правознавство	3	залік
ОК7.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
ОК8.	Іноземна мова за фахом	3	залік
ОК9.	Історія античної філософії	12	екзамен

OK10.	Грецька мова	8	екзамен
OK11.	Філософія Стародавнього Сходу	5	екзамен
OK12.	Філософія Середніх віків	5	екзамен
OK13.	Основи інформатики і комп'ютерної техніки	3	залік
OK14.	Філософія доби Відродження	6	екзамен
OK15.	Філософія Нового часу	5	екзамен
OK16.	Німецька класична філософія	5	екзамен
OK17.	Історія української філософії	4	екзамен
OK18.	Некласична філософія другої половини 19 – початку 20 ст.	4	екзамен
OK19.	Сучасна філософія	3	екзамен
OK20.	Філософська пропедевтика	5	екзамен
OK21.	Логіка	11	екзамен
OK22.	Релігієзнавство	5	екзамен
OK23.	Основи риторики та теорії аргументації	4	залік
OK24.	Метафізика та онтологія	4	екзамен
OK25.	Гносеологія та епістемологія	4	екзамен
OK26.	Академічні практики філософського письма	3	залік
OK27.	Етика	4	екзамен
OK28.	Естетика	4	екзамен
OK29.	Педагогіка	3	екзамен
OK30.	Соціальна філософія	3	екзамен
OK31.	Методика викладання філософських дисциплін	4	залік
OK32.	Основи охорони праці та безпеки життєдіяльності	4	залік
OK33.	Екзистенціальна філософія	4	екзамен
OK34.	Навчально-ознайомча практика	5	залік
OK35.	Виробнича (науково-дослідна) практика	6	екзамен
OK36.	Виробнича (педагогічна) практика	6	екзамен
OK37.	Виробнича (переддипломна) практика	6	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових дисциплін:		180	
Вибіркові компоненти ОП			
2.1. Цикл загальної підготовки			
ВК2.1.1	Міжфакультетська дисципліна 1	3	залік
ВК2.1.2	Міжфакультетська дисципліна 2	3	залік
ВК2.1.3	Міжфакультетська дисципліна 3	3	залік
ВК2.1.4	Міжфакультетська дисципліна 4	3	залік
ВК2.1.5	Психологія / Психологія спілкування / Ризикологія у сучасному світі	4	залік
ВК2.1.6	Історія Слобідської України / Історична антропологія	3	залік
ВК2.1.7	Економічна теорія / Глобалізація і сучасна світ-система / Глобалізація і глобальне управління	3	залік
ВК2.1.8.	Політологія / Сучасні політичні вчення / Політичні еліти та лідерство	4	залік
ВК2.1.9	Історія літератури та мистецтв / Історія науки та техніки / Вступ до астрофізики і космогонії	3	залік

ВК2.1.10	Практична та комунікативна філософія / Політична філософія	4	залік
2.2. Цикл професійної (фахової) підготовки			
ВК2.2.1	«Studia Universitatis»: філософія і свобода / Методологія міждисциплінарних досліджень / Логіка і методологія наукового пізнання	3	залік
ВК2.2.2	Феноменологія / Філософська герменевтика	4	залік
ВК2.2.3	Проект просвітництва і (пост)сучасність / Постмодерні стратегії історії	4	екзамен
ВК2.2.4	Історія соціально-культурної антропології / Класична та сучасна психоаналітична теорія	4	екзамен
ВК2.2.5	Філософська антропологія / Особистість в історії культури	4	залік
ВК2.2.6	Маркс, Ніцше, Фрейд / Моральна автономія людини в практичній філософії Канта / Поезія і онтологія	4	екзамен
ВК2.2.7	Структуралізм і постструктуралізм / Філософія постмодерну	4	залік
Загальний обсяг вибіркового компонента:		60	
Загальний обсяг освітньої програми:		240	

2.2 Структурно-логічна схема ОП

Цикли підготовки	Обсяг навчального навантаження здобувача вищої освіти (кредити / %)		
	Обов'язкові компоненти освітньо-професійної програми	Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми	Всього за весь термін навчання
Цикл загальної підготовки	99 к. / 41,25 %	33 к. / 13,75 %	132 к / 55 %
Цикл професійної підготовки	81 к. / 33,75 %	27 к. / 11,25 %	108 к / 45 %
Всього за весь термін навчання	180 к / 75 %	60 к. / 25 %	240 к / 100 %

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здійснюється у формі кваліфікаційного екзамену за фахом з дисципліни «Філософія» та публічного захисту дипломної роботи як кваліфікаційної роботи.

Тематика кваліфікаційних робіт та програма атестаційного екзамену відповідає вимогам теоретичної та практичної підготовки студентів з обраного фаху. Кваліфікаційна бакалаврська робота є авторським дослідженням з елементами наукового пошуку у галузі філософії, до якого додають пояснювальну записку. Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або проблеми у галузі філософії, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов. Виконання кваліфікаційної роботи передбачає систематизацію, закріплення теоретичних знань, а також вдосконалення практичних навичок, отриманих здобувачем за час навчання в бакалавраті. Робота має продемонструвати рівень опанування методик здійснення філософських досліджень та навичок творчого розв'язання інтелектуальних завдань, здатність здобувача аналізувати філософські джерела, аргументовано викладати результати свого дослідження.

Кваліфікаційна бакалаврська робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота проходить перевірку на плагіат в системі strikeplagiarism.com.

Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації бакалавр філософії.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

BK 2.1.8											*		*																
BK 2.1.9			*																						*				
BK 2.1.10											*	*	*											*		*			
BK 2.2.1	*	*	*																*				*						
BK 2.2.2													*		*		*			*	*				*				
BK 2.2.3											*		*			*			*	*	*			*					
BK 2.2.4											*		*			*			*	*	*			*					
BK 2.2.5											*		*			*			*	*	*			*					
BK 2.2.6												*		*		*			*	*	*			*					
BK 2.2.7														*	*				*	*	*			*					

